

สรุปผลการดำเนินงาน โครงการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค
โรคพิษสุนัขบ้า โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคเฮอร์ปิกเซพติซีเมีย ประจำปี 2562

ผลการดำเนินงาน

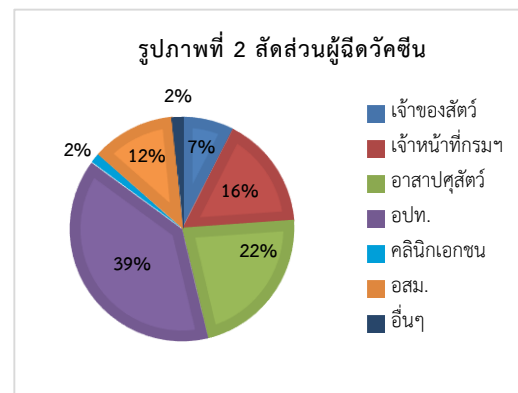
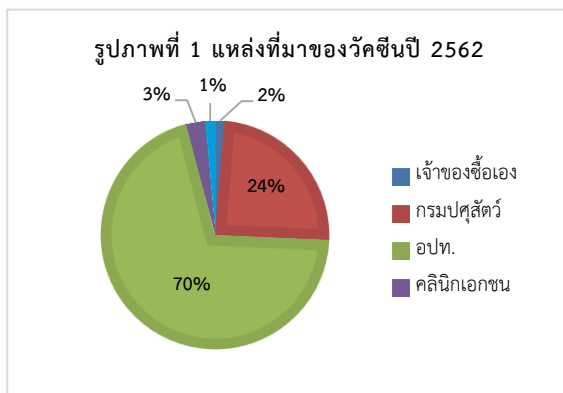
การดำเนินงานโครงการอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน 2562 ซึ่งเป้าหมายวัคซีนหลักที่ทำการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคในครั้งนี้ คือ โรคพิษสุนัขบ้า โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคเฮอร์ปิกเซพติซีเมีย โดยสามารถสรุปแยกเป็นภาพรวมรายเขตพื้นที่ปศุสัตว์ได้ดังนี้

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 3

ดำเนินการทำแบบสอบถามใน 2 จังหวัด จังหวัดละ 1 อำเภอ ได้แก่จังหวัดสุรินทร์ อำเภอรัตนบุรี (พบการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 และจังหวัดนครราชสีมา อำเภอปากช่อง (พบการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2562)

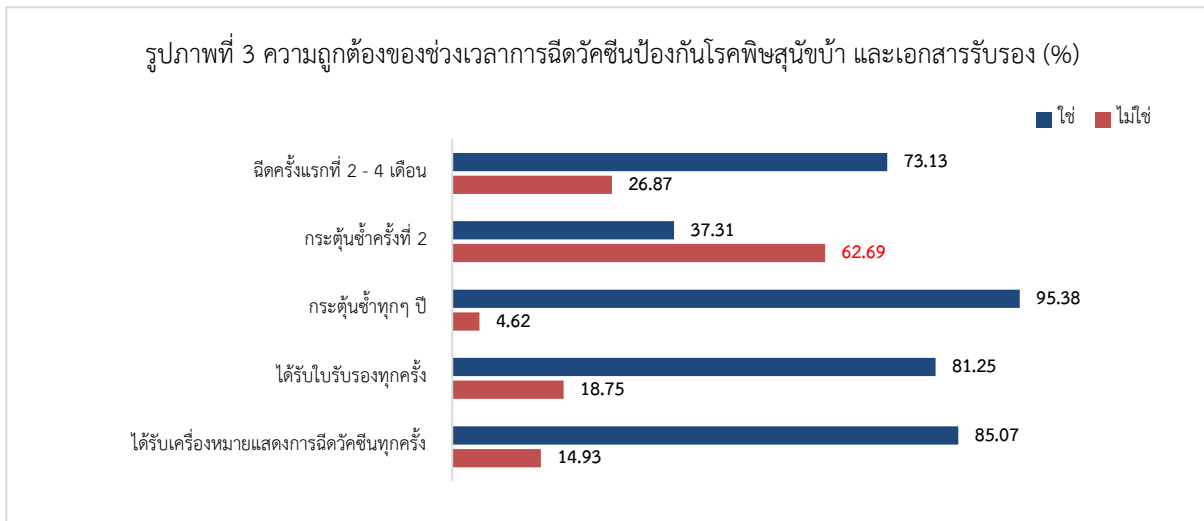
1. การดำเนินงานฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

จากการสุ่มติดตามการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 3 ในเจ้าของสัตว์รวมทั้งสิ้น 70 ราย เลี้ยงสุนัข 49 ราย เลี้ยงแมว 9 ราย เลี้ยงทั้งสุนัขและแมว 12 ราย พบสุนัข 129 ตัว ฉีดวัคซีนแล้ว 84 ตัว (65.12%) แมว 63 ตัว ฉีดวัคซีนแล้ว 41 (65.08%) สาเหตุที่ทำให้สัตว์บางส่วนไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าส่วนใหญ่เนื่องจาก จับบังคับไม่ได้ และสัตว์มีอายุน้อย ลักษณะการเลี้ยงส่วนใหญ่ (66.26%) เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตลอดเวลา ไม่มีการจำกัดพื้นที่

1.1 ความถูกต้องของช่วงเวลาการฉีดวัคซีน และการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน

พบว่า มีเจ้าของสัตว์ 49 ราย (73.13%) ที่ดำเนินการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าให้สัตว์ในช่วงอายุ 2 - 4 เดือน และ 42 ราย (62.69%) ไม่ได้ดำเนินการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำหลังจากฉีดเข็มที่ 1

1.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

ดำเนินการสอบถามจำนวน 7 ข้อ จากการประมวลผลพบว่าเจ้าของสัตว์เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าดี มาก (ค่ากลางของข้อมูลตอบถูกต้องอยู่ที่ 6 ข้อ คิดเป็น 85.71%) คำถามที่พบว่าเจ้าของสัตว์มีความเข้าใจที่คาดเคลื่อน ได้แก่ เจ้าของสัตว์ที่คิดว่าสัตว์ที่ป่วยเป็นโรคพิษสุนัขบ้ามีอาการดุร้ายเท่านั้นจำนวน 43 ราย (62.31%)

คำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิดสามารถป่วยเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้ ใช่หรือไม่	92.85	7.15
สุนัข/แมวที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะต้องมีอาการดุร้ายเท่านั้น ใช่หรือไม่	37.69	62.31
อาการของโรคพิษสุนัขบ้าที่ท่านทราบเป็นอย่างไร	100	0
เมื่อสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้าแล้วสามารถรักษาให้หายขาดได้ใช่หรือไม่	79.10	20.90
เชื้อโรคพิษสุนัขบ้าแพร่เชื้อผ่านทางน้ำลายใช่หรือไม่	92.42	7.58
หากท่านถูกสุนัข/แมวไม่ทราบประวัติกัดหรือข่วนผิวหนังจนมีเลือดออก ท่านจะ ไปพบแพทย์ทันที ใช่หรือไม่	98.48	1.52
กรณีวัว หรือ หมู ถูกสุนัขที่คาดว่า เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด แล้วตาย ท่านจะนำมา รับประทานใช่หรือไม่	89.55	10.45

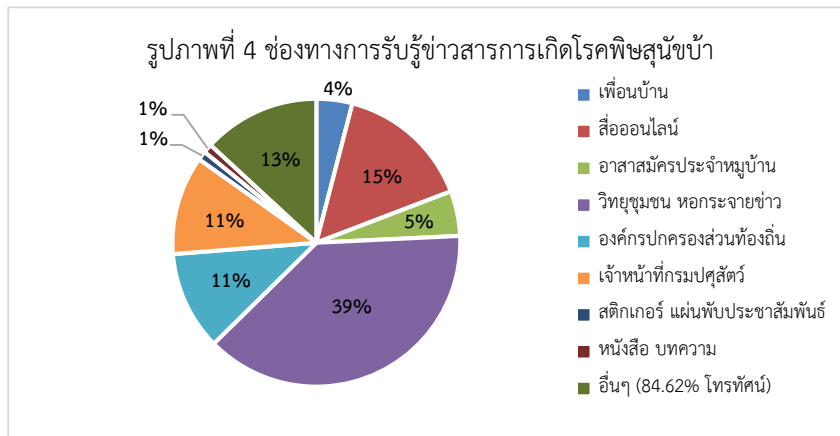
1.3 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานของ พรบ.โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2558

ดำเนินการสอบถามจำนวน 3 ข้อ จากการประมวลผลพบว่าเจ้าของสัตว์เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย พื้นฐานของ พรบ.โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2558 ในระดับดีมาก (ค่ากลางของข้อมูลตอบถูกต้องอยู่ที่ 3 ข้อ คิดเป็น 100%)

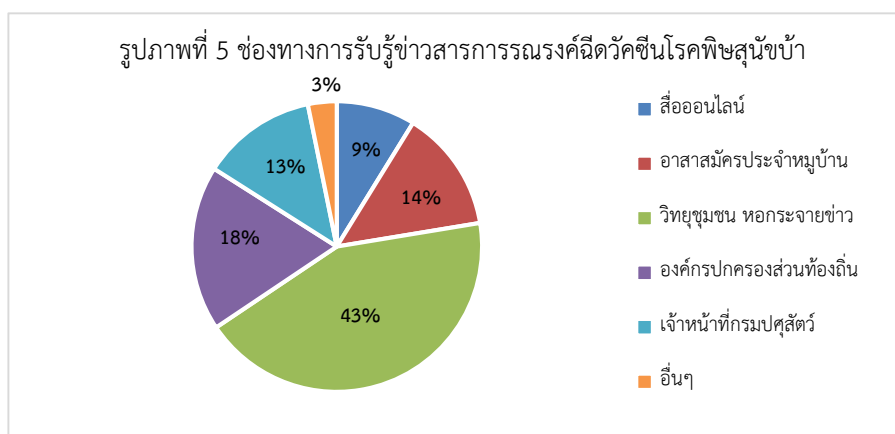
คำถามความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ พรบ.โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2558	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
หากไม่นำสุนัข หรือแมว ไปฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าถือว่าเจ้าของสัตว์ทำผิดกฎหมาย และต้องเสียค่าปรับ	75.71	24.29
ผู้ฉีดวัคซีนจะต้องเป็นนายสัตวแพทย์ สัตวแพทย์ และผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์เท่านั้น	75.71	24.29
หากไม่แสดงเครื่องหมายว่าสัตว์ได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว (tag ห้อยคอ) ถือว่าผิดกฎหมาย และต้องเสียค่าปรับ	64.28	35.72

1.4 ข่าวสารการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า และข่าวสารการรณรงค์ฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า

จำนวนเจ้าของสัตว์ 70 ราย เคยได้รับข่าวสารการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า 59 ราย (84.28%) ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า 11 ราย (15.72%) โดยผู้ที่เคยได้รับข่าวสาร โดยได้รับข้อมูลผ่านช่องทางต่อไปนี้

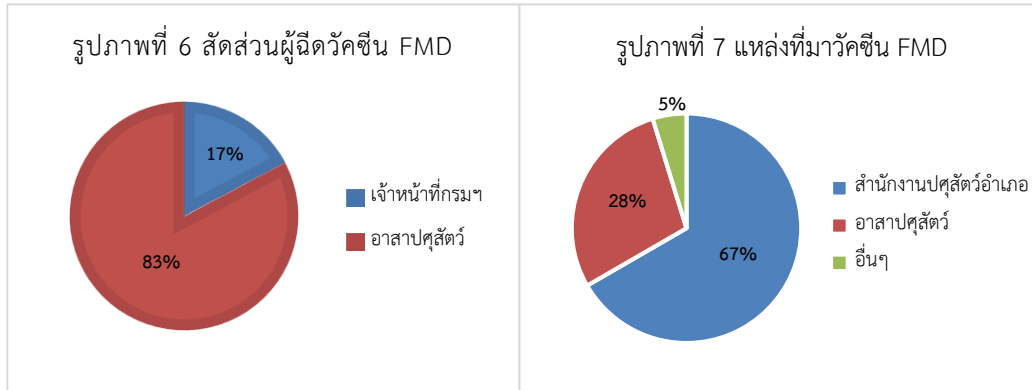
จำนวนเจ้าของสัตว์ 70 ราย เคยได้รับข่าวสารการรณรงค์ฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า 69 ราย (98.57%) โดยผู้ที่เคยได้รับข่าวสาร ได้รับข้อมูลผ่านช่องทางต่อไปนี้

2. การดำเนินงานฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคคอบวม

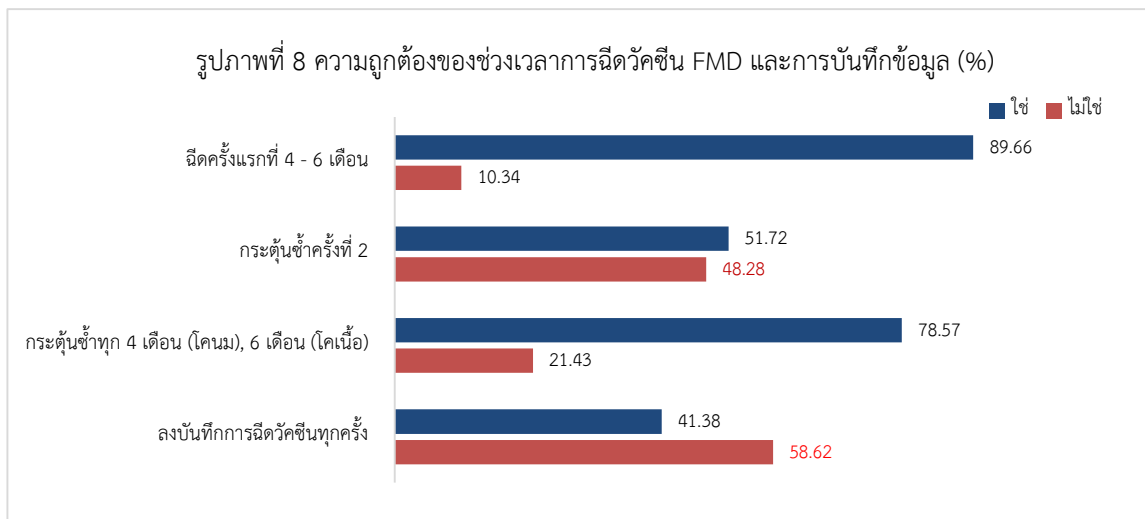
2.1 การดำเนินงานฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

จากการสุ่มติดตามการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคปากและเท้าเปื่อยในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 3 ในเกษตรกรรวมทั้งสิ้น 30 ราย โคเนื้อ 28 ราย (183 ตัว) กระบือ 5 ราย (15 ตัว) แพะ 1 ราย (24 ตัว) ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย 29 ราย (96.67%)

2.1.1 ความถูกต้องของช่วงเวลาการฉีดวัคซีน และการกระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคปากและเท้าเปื่อย

พบว่าเจ้าของสัตว์ 14 ราย (48.28%) ไม่ได้ดำเนินการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำหลังจากฉีดเข็มที่ 1 และมีเจ้าของสัตว์ 17 ราย (58.62%) ไม่ได้ดำเนินการลงบันทึกในการฉีดวัคซีนทุกครั้ง

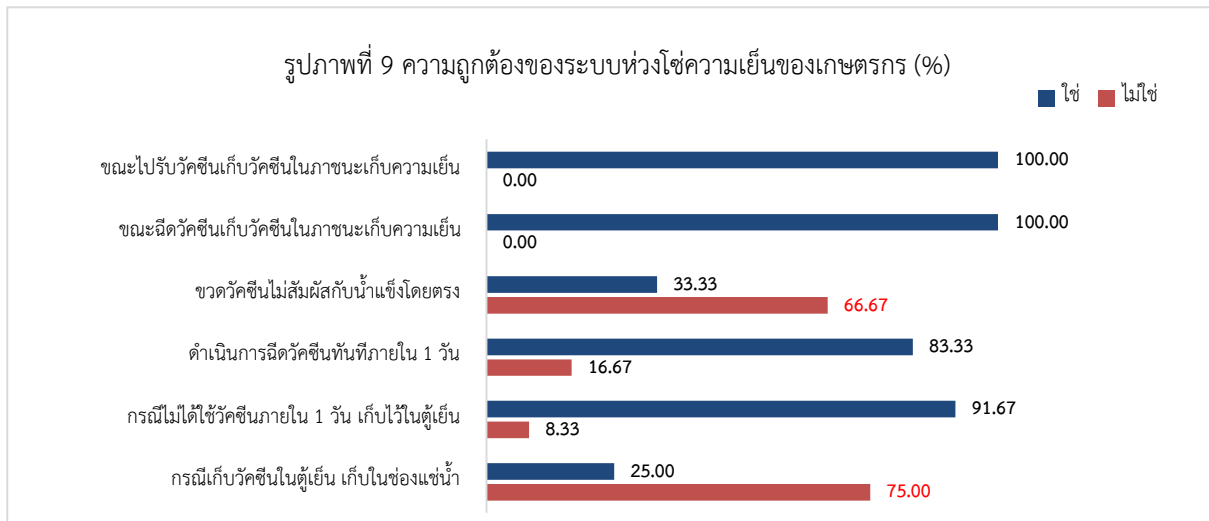

2.2 การดำเนินงานฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม

จากการสุ่มติดตามการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคปากและเท้าเปื่อยในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 3 ในเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือรวมทั้งสิ้น 5 ราย ซึ่งมีการดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม 1 ราย (20%) โดยอาสาปศุสัตว์

3. ระบบห่วงโซ่ความเย็นในกรณีที่เกษตรกรเคยรับวัคซีนมาดำเนินการฉีดเอง

เจ้าของสัตว์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เคยรับวัคซีนมาดำเนินการฉีดเอง จำนวน 12 ราย (17.14%) และไม่
เคยรับวัคซีนมาดำเนินการฉีดเอง จำนวน 58 ราย (82.86%) ผู้ที่เคยรับวัคซีนมาดำเนินการฉีดเองมีการปฏิบัติดังนี้

4. ทศนคติต่อวัคซีนและการฉีดวัคซีน

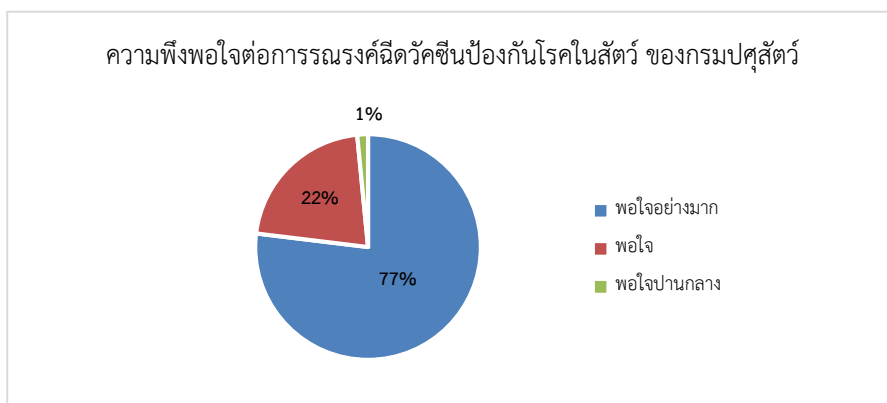
เกษตรกรดำเนินการตอบแบบสอบถามจำนวน 40 ราย พบว่าเกษตรกรทั้งหมด (40 ราย) คิดว่าการทำ
วัคซีนเป็นสิ่งที่จำเป็น โดย 65.15% มีความคาดหวังและเข้าใจว่าวัคซีนจะสามารถป้องกันโรคได้ 100% และ
28.79% เชื่อว่าเมื่อฉีดวัคซีนให้สัตว์แล้ว สัตว์ยังสามารถเป็นโรคนั้นได้ แต่อาการจะไม่รุนแรงเท่ากับสัตว์ที่ไม่ได้
ดำเนินการฉีดวัคซีน

5. ความพร้อมกรณีหน่วยงานรัฐไม่ได้สนับสนุนวัคซีน

เกษตรกร 31 ราย (49.21%) สามารถหาซื้อวัคซีนเพื่อฉีดป้องกันโรคในสัตว์ได้เองกรณีไม่ได้รับการ
สนับสนุนจากภาครัฐ และ 25 ราย (40.32%) สามารถฉีดวัคซีนให้สัตว์เองได้กรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการฉีดให้
แต่ส่วนใหญ่ 3530 ราย (53.85%) มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เป็นผู้ที่เหมาะสมในการฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ โดย
ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในการฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์

6. ความพึงพอใจและการประชาสัมพันธ์

สอบถามเกษตรกรจำนวน 65 ราย

เกษตรกรมีความเห็นว่าช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และอยากให้กรมปศุสัตว์เพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทาง
หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และสื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ และเฟสบุ๊ค ให้มากยิ่งขึ้น